
Ο αντίκτυπος των μέτρων του ΟΗΕ στην εξέλιξη της θέσης της Ελληνίδας

της κ. Αλίκης Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου
Προέδρου του Σ.Δ.Γ.

Το Ίδρυμα Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, σκεφθήκαμε ότι η συμπλήρωση των 40 ετών δράσης του ΟΗΕ και το τέλος της 10ετίας της Γυναίκας, γεγονότα που και τα δυο, συμπίπτουν εφέτος, επιβάλλουν σ' εμάς κάποια ειδικότερη έρευνα της συμβολής του παγκόσμιου αυτού οργανισμού στην ισότητα των φύλων, στην κατάργηση των διακρίσεων σε βάρος των γυναικών, που υπάρχουν σ' όλο τον κόσμο, σε διαφορετικό βαθμό και διαφορετική μορφή από χώρα σε χώρα.

Ήδη από τον ιδρυτικό χάρτη των Η.Ε. και την Παγκόσμιο Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του 1948, ρητά διακηρύσσεται η ισότητα των φύλων και η κατάργηση των σχετικών διακρίσεων, όπως και κάθε άλλης διάκρισης. Τα Η.Ε. στην βασική προσπάθειά τους, μετά τον εφιαλτικό και καταστροφικό Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, για τη διατήρηση της ειρήνης στον κόσμο, τονίζουν την ανάγκη ελευθερίας, δικαιοσύνης, ισότητας όλων των ανθώπων και όλων των λαών, ως αναγκαία προϋπόθεση για την εξασφάλισή της.

Από τότε ως τώρα έχει ακολουθήσει σειρά πολλών πράξεων (διακηρύξεων, συμβάσεων) πάνω στο ειδικό θέμα της ισότητας των φύλων, που αποτελούν καρπό επίμοχθων και συστηματικών προσπαθειών. Κορυφαία, πιο μεγαλεπίβολη και πιο πρόσφατη από αυτές τις προσπάθειες είναι η 10ετία της Γυναίκας, που έκλεισε με τη Διάσκεψη του Ναϊρόμπι.

Ποιό ήταν το αποτέλεσμα όλων αυτών των προσπαθειών; Είναι ή όχι ικανοποιητικό; Ποιές είναι οι σχετικές εμπειρίες μας; Πού βρισκόμαστε σήμερα στην πορεία προς την ισότητα και τί απομένει να γίνει; Αυτό είναι το θέμα των δύο αυτών ημερίδων.

Ο αντίκτυπος των μέτρων του ΟΗΕ στην εξέλιξη της θέσης της Ελληνίδας ήταν μεγάλη. Με την ψήφιση το 1952 της Διεθνούς Σύμβασης για τη χορήγηση ίσων πολιτικών δικαιωμάτων (για τα κράτη που δεν τα είχαν δώσει) και ίσων προσβάσεων σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες, η Ελλάδα χορηγεί το 1952 το δικαίωμα ψήφου στις Ελληνίδες. Το 1953, η Ελλάδα κύρωσε τη διεθνή αυτή σύμβαση και έτσι ανοίγει ο δρόμος για τις Ελληνίδες προς νέες κατακτήσεις. Με σειρά νομοθετημάτων η Ελληνίδα απέκτησε, υπό τη συστηματική πίεση των τότε γυναικείων οργανώσεων, ισότητα στον δημόσιο βίο γενικά, δηλαδή ίσα πολιτικά δικαιώματα και δικαίωμα να διορίζεται σε όλες τις δημόσιες θέσεις και στα δημόσια λειτουργήματα (δικαστής, διπλωματικός, συμβολαιογράφος, χημικός στο Χημείο του Κράτους, Αρχαιολόγος στην Αρχαιολογική Υπηρεσία, να είναι ένορκος, μάρτυρας σε συμβόλαια κλπ., που ως τότε ήταν άβαρα για τις γυναίκες).

Η Διακήρυξη του ΟΗΕ του 1967 για την εξάλειψη όλων των διακρίσεων λόγω φύλου δεν είχε καμμία απήχηση στην Ελλάδα γιατί συνέπεσε με την εγκαθίδρυση της Χούντας.

Το 1975, όμως, επισήμανε η κ. Μαραγκοπούλου, συνέβησαν δύο ευχάριστα γεγονότα: Η κήρυξη από τα Η.Ε. του Έτους της Γυναίκας και η ψήφιση του νέου μας Συντάγματος μετά την κατάρρευση της Χούντας. Κάτω από την πίεση των τότε γυναικείων σωματείων και της ευνοϊκής ατμόσφαιρας του Έτους της Γυναίκας, μπήκαν στο σύνταγμά μας διατάξεις που να καθιερώνουν την ισότητα και να επιβάλουν τη μεταρρύθμιση των νόμων που περιείχαν ανισότητες ως το τέλος του 1982. Έτσι το 1983 έχουμε ένα εκσυγχρονισμένο Οικογενειακό Δίκαιο, από τα πιο προωθημένα της Ευρώπης. Το 1983, επίσης, η χώρα μας κύρωσε και τη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ που ψηφίστηκε το 1979, για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων σε όλους τους τομείς εις βάρος των γυναικών.

Η Δεκαετία της Γυναίκας, σε συνδυασμό με το Σύνταγμα είχε και γενικότερες επιπτώσεις στη χώρα μας, όπως η τροποποίηση πολλών νόμων που περιείχαν ανισότητες, η αύξηση του γυναικείου εργατικού δυναμικού, καθώς και η κινητοποίηση και συνειδητοποίηση των γυναικών για την αλλαγή της θέσης τους μέσα στην κοινωνία.

Η κ. Μαραγκοπούλου τελείωσε επισημαινοντας τη συμβολή επίσης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην αλλαγή της θέσης της Ελληνίδας.